

УДК 338.27:004-049.77

Куцик П. О.,

kutsykpetro@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5795-9704,

Researcher ID: G-9204-2019,

д.е.н., проф., ректор, професор кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

Процикевич К. І.,

ksenia.prots@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9070-5033,

Researcher ID: GLV-0972-2022,

здобувач, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

Процикевич А. І.,

arsenprots@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9933-9164,

докторант, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ СТАРТАПІВ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. У статті обґрунтовано важливість розроблення та реалізації державної політики розвитку високотехнологічних стартапів. Акцентовано увагу на значущості розвитку стартапів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та ролі держави у забезпеченні цього процесу. Метою державної політики розвитку високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ слід вважати активізацію процесів інноваційно-технологічного розвитку як у сфері ІКТ, так і в національній економіці, а також реалізацію потенціалу високотехнологічних стартапів для зміцнення конкурентоспроможності національної економіки та її пріоритетних секторів. До стратегічних пріоритетів досліджуваної державної політики належать такі: посилення стійкості та економічної безпеки держави, протидія гібридним загрозам; поштовх системних структурних реформ із використанням потенціалу високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ; тригерування інноваційно-технологічного поступу національного господарства; зростання внеску високотехнологічних стартапів у зміцнення конкурентоспроможності сектора ІКТ України; виступ сектора ІКТ чинником реалізації потенціалу стратегічних галузей економіки; поширення цифровізації національного господарства і суспільства за рахунок високотехнологічних стартапів; масштабування та підвищення ефективності високотехнологічних стартапів. Встановлено набір індикаторів, значення яких сигналізують про досягнення визначених стратегічних пріоритетів державної політики. Зауважено, що як у довоєнний період, так і в умовах повномасштабної війни Україна досягла значних успіхів у нарощуванні кількості стартапів загалом та успішних стартапів, зокрема високотехнологічних, особливо у сфері ІКТ. Виділено низку інноваційних розробок, які сфера ІКТ наразі пропонує для забезпечення потреб підприємств-лідерів як за темпами розвитку, так і за рівнем інноваційно-технологічної модернізації. Наведено приклади ефективного високотехнологічного стартапінгу, що спеціалізується на розробках для суб'єктів вітчизняного ІКТ-сектора.

Ключові слова: високотехнологічні стартапи, сфера інформаційно-комунікаційних технологій, інновації, державна політика, стратегічні пріоритети.

Kutsyk P. O.,

kutsykpetro@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5795-9704,

Researcher ID: G-9204-2019,

Doctor of Economics, Professor, Rector, Professor of the Department of Accounting, Control, Analysis and Taxation, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Protsykevych K. I.,

ksenia.prots@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9070-5033,

Researcher ID: GLV-0972-2022,

Postgraduate, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Protsykevych A. I.,

arsenprots@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-9933-9164,

Doctoral degree student, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

STRATEGIC PRIORITIES OF STATE POLICY FOR THE DEVELOPMENT OF HIGH-TECH STARTUPS IN THE FIELD OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

Abstract. *The article substantiates the importance of the development and implementation of the state policy for the development of high-tech startups. Attention is focused on the importance of the development of startups in the field of information and communication technologies (ICT) and the role of the state in ensuring this process. The goal of the state policy for the development of high-tech startups in the field of ICT should be considered the activation of the processes of innovative and technological development both in the field of ICT and in the national economy, as well as the implementation of the potential of high-tech startups to strengthen the competitiveness of the national economy and its priority sectors. The strategic priorities of the studied state policy include the following: strengthening the stability and economic security of the state, countering hybrid threats; the impetus of systemic structural reforms using the potential of high-tech start-ups in the field of ICT; triggering innovative and technological progress of the national economy; increasing the contribution of high-tech startups to strengthening the competitiveness of the ICT sector of Ukraine; the performance of the ICT sector as a factor in implementing the potential of strategic sectors of the economy; the spread of digitalization of the national economy and society at the expense of high-tech startups; scaling and increasing the efficiency of high-tech startups. A set of indicators has been determined, the values of which signal the achievement of the defined strategic priorities of state policy. It is noted that both in the pre-war period and in the conditions of a full-scale war, Ukraine achieved significant success in increasing the number of start-ups in general and successful start-ups, in particular high-tech ones, especially in the field of ICT. A number of innovative developments, which the field of ICT currently offers to meet the needs of leading enterprises both in terms of the rate of development and the level of innovation and technological modernization, are highlighted. Examples of effective high-tech startups, specializing in developments for subjects of the domestic ICT sector, are given.*

Keywords: high-tech startups, the field of information and communication technologies, innovations, state policy, strategic priorities.

JEL Classification: O32; O38; H52

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-80-01>

Постановка проблеми. Беззаперечно, що головним цільовим орієнтиром формування й реалізації державної політики в будь-якій сфері є збільшення кількісних параметрів, що слугують стимуляторами поступу соціально-економічних процесів і явищ та зниження значень показників – дестимуляторів. Вважаємо, що сфера високотехнологічних стартапів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій не є виключенням.

Однак потрібно розуміти: як інновації та про-ривні технології, так і галузь, безпосередньо дотична до розвитку сектора цифрової економіки, мають стратегічну значимість для національної економіки. Відтак справедливо вважати, що зараз державна політика в аналізованій сфері має орієнтуватися на значно більший результат / ефект, аніж банально досягнення певної чисельності бізнес-одиноць (науково-дослідних груп), які нещодавно створилися для розробки й апробації конкретної новаторської ідеї, інновації або інноваційної технології, мають обмежені ресурси і лише виходять на ринок або починають на нього виходити. Йдеться про вплив цих процесів на загальний поступ цифрової трансформації економіки і суспільства, формування і нарощення конкурентного потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Технологічні трансформації, налагодження інноваційної діяльності, пошук і впровадження новітніх бізнес-ідей, а також інші тенденції інформатизації визначають фундаментальні засади функціонування та розвитку національного господарства, бізнесу й суспільства. Так, дедалі масштабніше відбуваються цифровізація та діджиталізація економічних відносин. Використання ІКТ-продуктів стає ключовою умовою для розробки, тестування та постійного вдосконалення реалізації бізнес-ідей. Для підтримання цього тренду необхідно розробляти й впроваджувати нові підходи та бізнес-моделі, а також проводити структурне реформування економіки.

Появу високотехнологічних стартапів доцільно розглядати як головний інструмент забезпечення участі країни в глобалізаційних неіндустріальних тенденціях. Пріоритетне значення слід надавати сфері ІКТ, яка, володіючи значним потенціалом, має всі необхідні ресурси для якісного переходу економічної системи країни на рівень осучаснення та технологізації. Відповідні твердження та їх обґрунтування наведено в публікаціях таких науковців, як О. Білоус [5, с. 45-50], В. Васильців

[1, с. 161-172], Т. Васильців [1, с. 161-172; 14, с. 41-54], М. Верес [10, с. 45-50], М. Вірт [12, с. 346-361], Ю. Вознюк [7, с. 43-48], І. Губарева [2], О. Качан [12, с. 346-361], В. Ключан [11, с. 427-436], І. Ключан [11, с. 427-436], О. Ковтун [11, с. 427-436], Т. Коростишевська [10, с. 45-50], Н. Крахмалова [11, с. 427-436], М. Куницька-Гляш [14, с. 41-54], Р. Лупак [1, с. 161-172; 4, с. 271-277; 12, с. 346-361; 14, с. 41-54], О. Мельник [6, с. 124-130], М. Міщенко [5, с. 45-50], А. Мурзіна [6, с. 124-130], О. Новосад [6, с. 124-130], Ю. Опашнюк [6, с. 124-130], О. Павлова [6, с. 124-130], О. Пришляк [4, с. 271-277], О. Прокопенко [11, с. 427-436], В. Романова [13, с. 245-260], Т. Сак [7, с. 43-48], Н. Ситник [8, с. 30-35], А. Шевченко [13, с. 245-260], Н. Ширшиков [6, с. 124-130], Л. Шостак [7, с. 43-48], Т. Штець [4, с. 271-277; 14, с. 41-54], Р. Щупаківський [9, с. 109-114; 12, с. 346-361] та інші.

Попри наявні результати наукових досліджень і високий рівень динаміки стартапінгу, існує потреба у виявленні нових інформаційно-технологічних змін, їх передумов і наслідків, які необхідно враховувати при визначенні стратегічних пріоритетів державної політики розвитку високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ.

Постановка завдання. Метою статті є визначення та обґрунтування стратегічних пріоритетів державної політики розвитку високотехнологічних стартапів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно з авторською позицією спільна мета стратегічних пріоритетів державної політики розвитку високотехнологічних стартапів має фокусуватися навколо активізування процесів інноваційно-технологічного розвитку [3, с. 47-54], по-перше, безпосередньо у цій галузі національної економіки, однак абсолютно без виключної спеціалізації тут, але зі зорієнтованістю на інші види економічної діяльності; по-друге, зі спрямованістю на конкурентоспроможність (а це означає превалювання технічних, технологічних та продуктових інновацій над організаційно-управлінськими, економічними, юридичними тощо), причому стратегічних і пріоритетних галузей та національного господарства в цілому (а це означає безпосередньо проривні інновації, що отримають поширення не стільки у корпоративному бізнесі, як будуть екстрапольовані на цілі галузі і сектори економіки, промисловоторговельні кластери, проекти міжгалузевої та вертикально-горизонтальної інтеграції і т. п.).

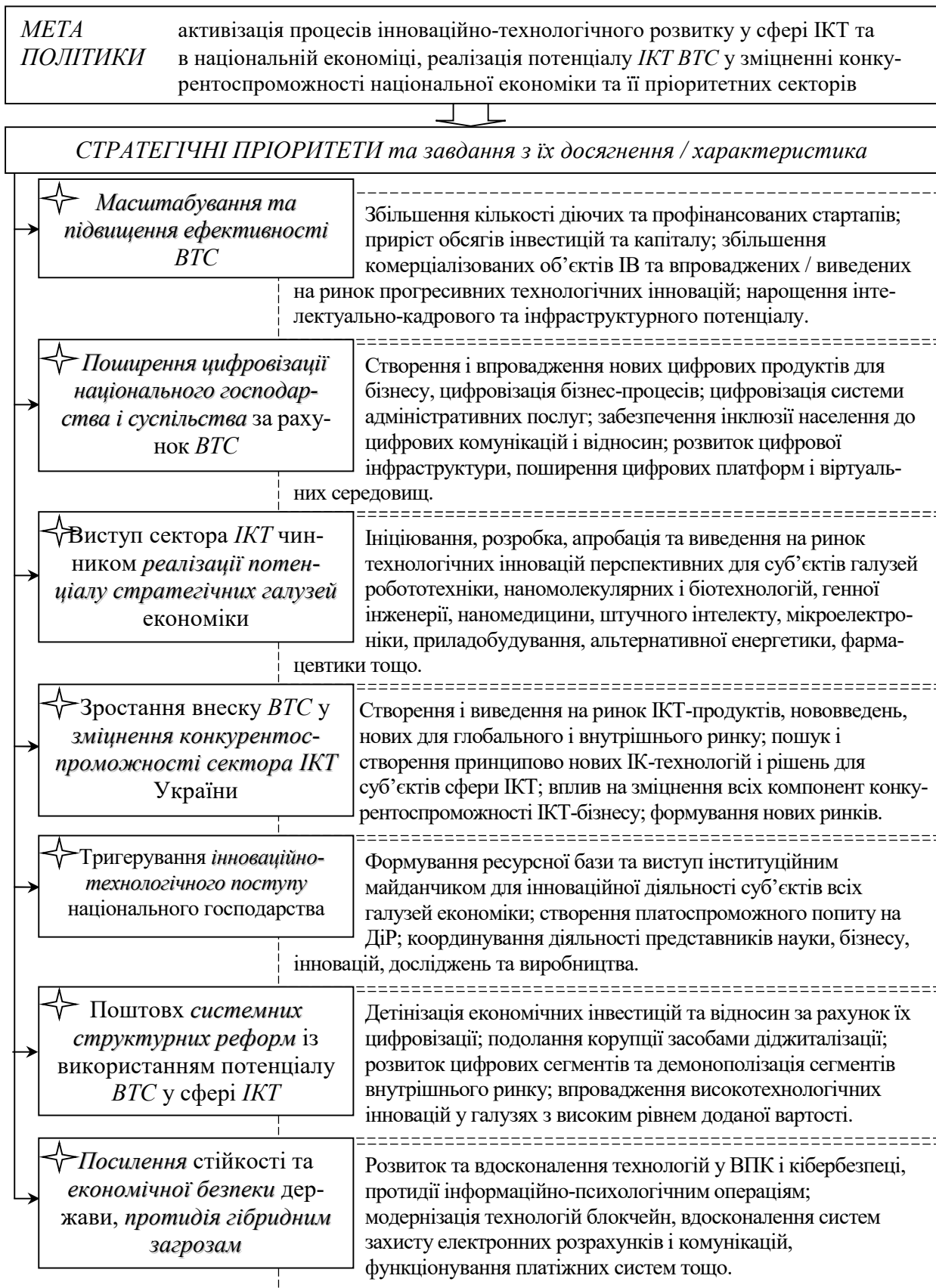
Додатково аргументуємо на тому, що фокус на стратегічних і пріоритетних галузях економіки важливо не тільки включити у предметну площину політики, але визначити його як один зі провідних, закріпивши у національних стратегіях і програмах просторово-галузевого розвитку, об'єднавши таким чином і потенціал, і ресурси політики за векторами: цифрова трансформація економіки та суспільства; інноваційно-технологічний розвиток; галузева спеціалізація повоєнної відбудови України; нарощення й реалізація потенціалу ВПК; неоіндустріалізація та поступ реального сектора національного господарства; масштабування локально-інтегрованих структур (кластерів).

З урахуванням зазначеного система стратегічних пріоритетів державної політики розвитку високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ набуває вигляду, як на рис. 1.

Та все ж першочерговим орієнтиром державної політики в сфері високотехнологічних ІКТ-стартапів має стати масштабування їх чисельності та зростання ефективності як функціонування, так і безпосередньо результативності в плані доведення до комерціалізації конкретного результату (тобто виведення ідеї на рівень промислового виробництва нової інноваційної продукції чи застосування нової техніки або технології). У цьому, власне, й полягає головне призначення стартапів – у генеруванні (відшукуванні) перспективної ідеї, яка поєднує, з одного боку, новаторство, новини і нововведення на інноваційній і високотехнологічній основі та, з другого боку, перспективний бізнес-проект, та доведення її до більш масштабного промислового виробництва або виведення на ринок в іншій формі. Саме тому провідними ознаками стартапінгу є концентрація на одній ідеї (проекті), висока швидкість її опрацювання, обмежене коло учасників, орієнтація, як правило, на вузький ринковий сегмент і одного інвестора / реципієнта.

Таким чином, збільшення чисельності високотехнологічних стартапів означатиме зростання кількості перспективних ідей і високотехнологічних рішень, які з'являються та навіть за певного відсотка їх не реалізації все ж збільшують число зrealізованих практик у цій сфері, а відтак завершуються успішною розробкою та апробацією інновацій, які використовуються у вітчизняному бізнесі та стосуються цифровізації бізнес-процесів і відносин, більш активного й ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Слід визнати, що на сьогодні Україна ще як у довоєнний період, так і на нинішньому етапі повномасштабної війни досягла значних успіхів, пов'язаних із активним нарощенням чисельності стартапів загалом та успішних (ефективних, результативних, таких, ідеї яких були доведені до їх практичної апробації) стартапів, зокрема високотехнологічних і безпосередньо у царині ІКТ. До прикладу, на перший квартал 2024 року капіталізація вітчизняного сектора стартапінгу оцінювалася у близько 30 млрд євро, входячи за цим показником до когорти лідерів Центральної та Східної Європи. Левову частку таких проєктів становили інноваційні і високотехнологічні, адже венчурні фонди, які спеціалізуються на інвестиціях у стартапінг безпосередньо в інноваційно-технологічній сфері, залучили найбільші обсяги капіталу, як відносно кризового 2022 року, так і загалом [15]. Лише у першому кварталі українські високотехнологічні стартапи залучили близько 42 млн дол. США інвестицій; кількість вітчизняних стартапів щороку зростає навіть попри повномасштабну війну; багато високотехнологічних стартапів, де безпосередньо використовуються ІКТ, стосуються і прямим чином пов'язані з ОПК [16].

Примітки: ВТС – високотехнологічні стартапи; ІВ – інтелектуальна власність; ДіР – дослідження і розробки

Рис. 1. Стратегічні пріоритети державної політики розвитку високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ
Джерело: авторська розробка

Підтвердження зазначеного знаходимо у *Global Startup Ecosystem Index 2024*, де Україна піднялася на 46-те місце зі 100 країн світу, коли у 2023 р. ще перебувала на 49-му місці, а у 2022 р. – на 50-му місці [17].

Таким чином, прямим результатом, відповідно – стратегічним цільовим орієнтиром регулювання має стати масштабування успішних практик (загалом, у регіонах країни, у різних сферах та спеціалізації ІКТ, у галузях економіки, суб'єкти яких активно співпрацюють, залучають і впроваджують ІКТ) та зростання їх ефективності.

Досягнення успіхів у цій площині сигналізуватиме не тільки про існування передумов для започаткування все нових і нових стартапів, діяльності малих науково-дослідних груп, популяризації відповідних успішних практик тощо, але скоріше про нарощення потенціалу для системного і комплексного розвитку та використання можливостей високотехнологічних стартапів як інструмента розвитку і зміцнення конкурентоздатності вітчизняної сфери ІКТ, а через неї – національного господарства в цілому. І це значно важливіше, ніж низка успішних кейсів.

Створення й реалізація високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ - це також і чинник, ба більше, – умова всеосяжної цифрової трансформації національної економіки і суспільства. Для цього потрібні традиційні (класичні) засоби, як-от – розвинена система ІКТ-фірм, що створюють широкий асортимент ІКТ-продуктів та надають доступні послуги для інших підприємств і організацій, сформована цифрова інфраструктура та інфраструктура цифровізації, вибудована єдина інформаційна система, достатнє фінансово-ресурсне забезпечення процесів. Однак, як показує досвід Європейського Союзу, процеси в такій сфері значно інтенсивніші та ефективніші за умови, коли сам сектор ІКТ формує й поширює нові прогресивні технології. За рахунок цього цифровізація набуває нових імпульсів і динаміки, розвивається значно швидшими темпами, “підживлюючись” не тільки з позиції суб'єктів, що пропонують на ринку ІКТ-продукти та послуги, але й зі сторони попиту (бізнесу, населення та органів публічного управління) як реакції на цікаві нові прогресивні розробки і продукти, що розробляються у сфері ІКТ на базі високотехнологічних стартапів.

Саме на таких засадах базуються й положення Цифрової стратегії ЄС (Цифровий компас до 2030 року), де передбачається підтримка процесів розробки й впровадження високотехнологічних рішень у межах кожної зі чотирьох базисних точок стратегічної траєкторії цифрового розвитку і трансформації, якими вважаються: цифрові навички, якісна й безпечна цифрова інфраструктура, цифровізація бізнесу та цифрова трансформація адміністративних послуг для населення і суб'єктів господарювання [18].

Таким чином, невід'ємним стратегічним пріоритетом державної політики в аналізованій сфері стає поширення цифровізації національного господарства і суспільства за рахунок використання

потенціалу й можливостей високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ. При тому одразу наголошуємо на індикаторах, зміни в значеннях яких сигнализують про досягнення успіхів у цій сфері або ж навпаки – про низьку якість регулювання й не досягнення цілей і завдань.

Слід вказати на те, що зараз сфера ІКТ забезпечує постачання підприємств – лідерів і за темпами розвитку, і за рівнем інноваційно-технологічної модернізації такими розробками, як технології імплантатів, штучний інтелект, робототехніка, блокчейн, 3D-друк, розподілені обчислення, самокеровані машини, засоби спільного користування, нові технології в енергетиці і т. п. Однак уже сьогодні у світовому вимірі відбуваються дослідження та ведуться розробки, орієнтовані на виявлення, апробацію й застосування принципово нових технологій, які дозволять наростити ефективність, зміцнити конкурентні переваги та віднайти ключові фактори успіху як в традиційних сільському господарстві, переробній промисловості, будівництві, на транспорті і в сфері зв'язку, логістичній діяльності, так і у високотехнологічних виробництвах (програмне й апаратне забезпечення), аерокосмічній, фармацевтичній промисловості, виробництві електроніки і телекомунікаційного устаткування, медичної, високоточної та оптичної техніки, альтернативній енергетиці, технологіях імплантатів, *Wearable technology*, цифрової реальності (віртуальної (VR), додаткової (AR), технологіях *Digital Twins* та ін.).

Не менш важливим стратегічним пріоритетом державної політики поширення стартапінгу у сфері ІКТ України слід також вважати внесок високотехнологічних стартапів у зміцнення конкурентоспроможності й реалізацію економічного потенціалу безпосередньо галузі ІКТ. Відомо, що вже понад десятиліття такий вид економічної діяльності, як інформація та телекомунікації, характеризується чи не найкращими показниками розвитку та фінансово-економічною стійкістю в порівнянні з іншими ВЕД і секторами економіки, а війна не сильно послабила ці позиції. По суті, ІКТ стала однією зі сфер, завдяки якій національна економіка та її регіонально-галузеві комплекси зберегли власну стійкість в умовах повномасштабного вторгнення. Однак це лише офіційні дані, тоді як значна (за експертними оцінками – в рази більша) частина вітчизняного сегмента ІКТ залишається умовно необліковуваною. Відомою є й інша теза, коли суб'єкти такого сектора в більшій мірі працюють на аутсорсинг, аніж на створення і комерціалізацію власних ІКТ-продуктів та послуг.

Зміна цієї ситуації і реалізація потенціалу вітчизняної сфери ІКТ здатні у значно більшій мірі реалізувати наявний в Україні потенціал у цій сфері. Однак вирішення вказаного завдання в тісній мірі корелює з ефективним високотехнологічним стартапінгом, що спеціалізується безпосередньо на розробках для суб'єктів вітчизняного ІКТ-сектора.

Прикладами відповідних активностей можна вважати: *Grammarly* – онлайн-коректор на основі штучного інтелекту, який призначений для

підготовки унікальних авторських текстів на англійській та інших мовах із високим рівнем якості, граматичної правильності і професійності; *Revolut* – сервіс, призначений для уможливлення широкого спектра фінансових операцій (переказ коштів, страхування, обмін валют, оформлення кредитів та позик, відкриття рахунків, здійснення операцій із криптовалютами і т. п.); *Noosphere Ventures* – стартап у сфері розробок, які стосуються вивчення космосу та допомоги людству у відповідних починаннях, зокрема в його межах запроваджено 3D-друк металами (нікелевими сплавами, бронзою, нержавіючою сталлю, алюмінієм), винайдено металокерамічне покриття, що переносить критично високі температури, розроблено і збудовано модуль *Blue Ghost* для місії “Артеміда” (у межах місячної програми); *SoftServe* – цілий спектр нових продуктів та сервісів у сфері розробки програмного забезпечення та ІКТ-консалтингу, які розробляються у понад 60 офісах підприємства у 16 країнах світу та ін. [19].

На найбільшій профільній конференції з ІКТ-стартапінгу, що відбувалася у жовтні 2024 р. в США, взяли участь одразу 12 українських ІКТ-стартапів: *Haiqu (deeptech)*-стартап для розробки програмного забезпечення до квантових комп’ютерів); *Clearly (Rozmova)* (платформа на засадах штучного інтелекту, яка передбачає комунікацію між психотерапевтами і клієнтами для покращення психічного здоров’я пацієнтів); *xTiles* (цифровий блокнот із веб-платформою та новими застосунками); *Spendbase* (платформа, призначення якої – в оптимізації витрат на програмне забезпечення, хмарні сервіси й корпоративні картки); *StackBooster* (застосунок, призначений для оптимізації управління хмарними інфраструктурами); *Effie* (платформа на засадах штучного інтелекту, що дозволяє здійснювати менеджмент стратегій продажу й маркетингу у роздрібній торгівлі); *Esper Bionics* (застосунок для виготовлення біонічних протезів зі застосуванням штучного інтелекту); *Promova* (спеціалізована платформа для вивчення іноземних мов); *LetsData* (застосунок на основі штучного інтелекту в сфері комунікаційного ризик-менеджменту та протидії інформаційним загрозам); *Wantent* (застосунок на основі штучного інтелекту, призначений для відстеження й аналізування інтенсивності залучення й реакції аудиторії на відеоконтент); *Mantis Analytics* (аналітична система зі застосуванням штучного інтелекту, призначена для моніторингу й аналізування інформаційного простору і виявлення маніпуляцій); *Deus Robotics* (штучний інтелект-застосунок, який об’єднує логістичних роботів у єдину керовану систему) [20]. Окрім того, дуже багато високотехнологічних стартапів українців на сьогодні успішно працюють у сфері технологічних інновацій для ОПК й вже здобули і визнання, і затребуваність з боку найбільших армій світу, однак їх розроблення з логічних міркувань є засекреченим.

На нашу думку, не менш ваговою має стати й роль розвитку високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ для стимулювання загальної

інноваційно-технологічної активності в національній і регіональних економіках, а також в інших галузях економічної системи. По суті, успіхи тут стануть гарним взірцем для наслідування дослідниками і власниками бізнесів у інших сферах. Це поперше. По-друге, як відомо, сектор ІКТ акумулює значні інвестиційні вливання, відтак частина цих ресурсів може бути реінвестованою в дослідження та розробки в інших галузях, у т. ч. реального, в меншій мірі інформаційно-комунікаційного, сектора. По-третє, інноватори та дослідники зі сфери матеріального виробництва можуть співпрацювати та навіть використовувати у цілях науково-дослідної та інноваційної діяльності матеріально-технічну базу підприємств і організацій сектора ІКТ.

Таким чином, ІКТ може послугувати тим чинником, який би “зрушив із місця” консервативну, низькоактивну й малоефективну вітчизняну систему інноваційної діяльності. Для цього органам влади слід вести більш послідовну і пролонговану політику, яка спершу стосується підтримки і стимулювання реалізації високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ, а надалі – популяризації успішних практик серед суб’єктів підприємництва та в суспільстві. У результаті отримуємо позитивні практики, зокрема в частині організації відповідної роботи та створення майданчиків співпраці, залучення інвестицій, фінансових та інших ресурсів, координації дій представників бізнесу, науково-дослідних структур, малих інноваційних фірм, венчурних фондів тощо, проходження етапів інноваційного процесу та назагал досягнення успіху в царині розробки, апробації та впровадження технологічних інновацій.

Альтернативною можна розглядати інноваційно-технологічну активність у секторі ІКТ як базисну, на що буде спрямовуватися весь фокус та інструментарій підтримки і стимулювання, водночас інноваційний розвиток в інших секторах національного господарства та видах економічної діяльності буде віддано на відкуп ринкового саморегулювання.

За будь-якого сценарію вважаємо, що індикаторами реалізації цього стратегічного пріоритету державної політики в аналізованій сфері мають стати: обсяги ресурсів різних видів, що сформовані у секторі високотехнологічних ІКТ-стартапів, однак використовуються у загальній інноваційній системі країни / регіонів / територій; міра залученості та рівень використання нарощеного потенціалу інноваційного розвитку у секторі ІКТ як інституційного майданчика для інноваційної діяльності суб’єктів всіх інших галузей економіки; обсяги сформованого та задоволеного платоспроможного попиту на дослідження і розробки з боку високотехнологічних стартапів у секторі ІКТ; якість координації діяльності представників науки, бізнесу, інновацій, досліджень та виробництва, міри поширення інноваційно-технологічного розвитку за межі сектора ІКТ.

До стратегічних пріоритетів державної політики в аналізованій сфері також відносимо виступ

політики розвитку та реалізації потенціалу високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ тригером системних структурних реформ в економіці та суспільстві України. Переконаваннями для таких ідей слугують головно можливості цифровізації під час протидії тінізації економіки (коли відносини в цифровій площині значно прозоріші), подолання корупції (через платформи типу *Prozorro*), демонополізації сегментів внутрішнього ринку (через розкриття в публічній площині інформації про засновників корпоративних структур та їх афільованих осіб).

Саме тому державі важливо стимулювати як створення, так і впровадження високотехнологічних рішень у тих сферах, що особливо чутливі до структурних змін і зрушень у системі національної економіки. Це передовсім галузева структура, просторово-територіальний розвиток, секторальні аспекти та аспекти суспільного відтворення, інноваційно-технологічний розвиток, зовнішньоекономічна діяльність, інвестиції та рух капіталу, інституційне середовище.

Врешті-решт картина стратегічних пріоритетів державного регулювання розвитку високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ буде неповною, якщо не буде враховано такий пріоритет, як вагомий внесок цих процесів у посилення стійкості та економічної безпеки держави, протидія гібридним викликам і загрозам.

Натепер більшість екзистенційних загроз світовому порядку та сталому розвитку, попри кліматичні зміни і біологічні ризики, різного роду катаклізми, стосуються цифрової глобалізації, всеохопного поширення штучного інтелекту та гібридних впливів. Отже, контроль відповідних процесів стає вагомим завданням рівня таких складових національної безпеки країни, як інформаційна, інтелектуальна, економічна, військова, політична та ін.

На нашу думку, потенціал сектора ІКТ, зокрема високотехнологічних стартапів тут, у сенсі посилення економічної безпеки національних економік, натепер неоціненний. Це питання і кібербезпеки, і зміцнення обороноздатності країни через продукування й озброєння війська сучасними взірцями високотехнологічної зброї, техніки і технологій, і протидії різного роду спланованим діям у сфері поширення інформації, яка дестабілізує економіку та суспільство. Особливо актуальними й затребуваними стають високотехнологічні рішення та нові розробки у царині гарантування безпеки електронних платежів, захисту інформації користувачів та споживачів, а також надійного, безперебійного, резистентного до кібератак функціонування фінансового і банківського секторів, платіжних систем, захисту електронних грошей та активів і т. п.

Враховуючи зазначене, з нашого боку пропонується врахування з-поміж завдань досягнення аналізованого стратегічного пріоритету державної політики в сфері розвитку високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ наступних аспектів. Це стан розвитку та вдосконалення технологій у ВПК і кібербезпеці, протидія інформаційно-психологічним операціям; модернізація технологій блокчейн, вдосконалення систем захисту електронних розрахунків і комунікацій, функціонування платіжних систем тощо.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Активізація процесів інноваційно-технологічного розвитку у сфері ІКТ та в національній економіці, реалізація потенціалу високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ для зміцнення конкурентоспроможності національної економіки та її пріоритетних секторів має стати метою державної політики розвитку таких стартапів. Відтак до стратегічних пріоритетів державної політики розвитку високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ слід віднести такі: посилення стійкості та економічної безпеки держави, протидія гібридним загрозам; поштовх системних структурних реформ із використанням потенціалу високотехнологічних стартапів у сфері ІКТ; тригерування інноваційно-технологічного поступу національного господарства; зростання внеску високотехнологічних стартапів у зміцнення конкурентоспроможності сектора ІКТ України; виступ сектора ІКТ чинником реалізації потенціалу стратегічних галузей економіки; поширення цифровізації національного господарства і суспільства за рахунок високотехнологічних стартапів; масштабування та підвищення ефективності високотехнологічних стартапів.

Саме на реалізацію зазначених стратегічних пріоритетів слід спрямувати продуману, проактивну та ретельно сплановану державну політику в сфері активізації й реалізації потенціалу високотехнологічного стартапінгу в сфері вітчизняного ІКТ. Однак практична апробація відповідної політики й досягнення її мети та стратегічних цілей потребує формування й реалізації відповідного організаційно-економічного механізму, ідентифікація складу, структури та обґрунтування характеристики структурно-функціональних елементів якого є предметом наступного підрозділу цього дослідження.

Подальші наукові дослідження у цьому напрямі мають стосуватися ідентифікації структури та елементів механізмів розвитку високотехнологічних стартапів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильців Т., Лупак Р., Васильців В. Характеристика функціональних складових економічної безпеки сектору інформаційно-комунікаційних технологій України. *Економічний дискурс*. 2017. № 1. С. 161-172.
2. Губарева І. Екосистеми стартапів в Україні: проблеми, тенденції, перспективи. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2914>.
3. Куцик П. О., Процикевич А. І. Концептуальні характеристики функціонування та особливості державного регулювання розвитку ринку ІТ-послуг. *Економічний дискурс*. 2017. Вип. 3. С. 47-54.
4. Лупак Р. Л., Штець Т. Ф., Пришляк О. П. Інституціональні аспекти державного регулювання розвитку цифрової економіки України. *Бізнес Інформ*. 2020. № 1. С. 271-277.

5. Міщенко М. В., Білоус О. М. Розвиток високотехнологічних стартапів в Україні: виклики та перспективи. *Економіка та держава*. 2023. № 5. С. 45-50.

6. Павлова О. М., Новосад О. В., Мурзіна А. В. та ін. Розвиток підприємництва у сфері IT-бізнесу за умов змін та комунікацій. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2024. № 2. С. 124-130.

7. Сак Т. В., Шостак Л. В., Вознюк Ю. С. Розвиток стартапів в Україні: теоретичні аспекти, тенденції, можливості. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 65. С. 43-48.

8. Ситник Н. І. Держава як суб'єкт формування екосистеми стартапів України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2020. Вип. 40. С. 30-35.

9. Щупаківський Р. Інституційні та організаційні аспекти середовища формування і реалізації потенціалу сектора інформаційно-комунікаційних технологій. *Modeling the development of the economy system*. 2023. № 3. С. 109-114.

10. Korostyshevska T., Veres M. Government Policies for Promoting High-Tech Startups in Emerging Markets. *Journal of Technology Transfer*. 2022. Vol. 47. P. 98-115.

11. Kutsyk P., Kovtun O., Klochan V., Klochan I., Krakhalova N., Prokopenko O. O uso da engenharia econômica no contexto da gestão estratégica empresarial. *Laplace Em Revista*. 2021. № 7(Extra-E). P. 427-436.

12. Kutsyk P., Lupak R., Shchupakivskyi R., Kachan O., Virt M. Conceptual principles of coordination of sectoral structural changes with the need to ensure the competitiveness of the economy in the conditions of digital transformations. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2024. № 2(55). P. 346-361.

13. Romanova V., Shevchenko A. Strategic Priorities for ICT Startups Development in Transition Economies. *Economics & Innovation*. 2021. Vol. 34. P. 245-260.

14. Vasylytsiv T., Lupak R., Kunytska-Iliash M., Shtets T. Trends in state policy with a view to improving structural characteristics of the digital economy. *Zeszyty Naukowe WSB w Poznaniu*. 2020. № 89(2). P. 41-54.

15. Погорілко М. 10 маловідомих, але перспективних українських стартапів. *Межа*. 03.06.2024. URL: <https://mezha.media/articles/perspektyvni-ukrainski-startapy-10-rozrobok>.

16. Дудко В. Скоро весна? З початку року українські стартапи отримали щонайменше 42 млн дол. США інвестицій. Як почуватиться венчурна індустрія у першому кварталі 2024-го? Дослідження Forbes. *Журнал Forbes Ukraine*. 01 квітня 2024. URL: <https://forbes.ua/innovations/skoro-vesna-z-pochatku-roku-ukrainski-startapi-otrimali-shchonaumenshe-42-mln-investitsiy-yak-pochuvaetsya-venchurna-industriya-u-pershomu-kvartali-2024-go-doslidzhennya-forbes-01042024-20239>.

17. The Global Startup Ecosystem Report 2024. *The Startup Genome*. URL: <https://startupgenome.com/report/gser2024>.

18. Цифрова стратегія ЄС. *EU4Digital*. URL: <https://eufordigital.eu/uk/discover-eu/eu-digital-strategy>.

19. На варті розвитку технологій: найвідоміші стартапи українців, що підкорили світ IT. *Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій*. 05.08.2024. URL: <https://duikt.edu.ua/ua/news-1-2685-13023-na-varti-rozvitku-tehnologiy-nayvidomishi-startapi-ukrainsiv-scho-pidkorili-svit-it-novini>.

20. Поліковська Ю. 12 українських стартапів візьмуть участь у TechCrunch Disrupt 2024. *MEDIASAPIENS*. 26 вересня 2024. URL: <https://ms.detector.media/it-kompanii/post/36276/2024-09-26-12-ukrainskykh-startapiv-vizmut-uchast-u-techcrunch-disrupt-2024>.

REFERENCES

1. Vasylytsiv T., Lupak R. and Vasylytsiv V. (2017), Kharakterystyka funktsional'nykh skladovykh ekonomichnoi bezpeky sektoru informatsijno-komunikatsijnykh tekhnolohij Ukrainy. *Ekonomichnyj dyskurs*, № 1, s. 161-172.

2. Hubarieva I. (2023), Ekosystemy startapiv v Ukraini: problemy, tendentsii, perspektyvy. *Ekonomika ta suspil'stvo*, № 55, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2914>.

3. Kutsyk, P. O. and Protsykevych, A. I. (2017), Kontseptual'ni kharakterystyky funktsionuvannia ta osoblyvosti derzhavnoho rehuliuвання розвитку ринку IT-posluh. *Ekonomichnyj dyskurs*, vyp. 3, s. 47-54.

4. Lupak, R. L. Shtets', T. F. and Pryshliak, O. P. (2020), Instytutsional'ni aspekty derzhavnoho rehuliuвання розвитку tsyfrovoy ekonomiky Ukrainy. *Biznes Inform*, № 1, s. 271-277.

5. Mischenko, M. V. and Bilous, O. M. (2023), Rozvytok vysokotekhnolohichnykh startapiv v Ukraini: vyklyky ta perspektyvy. *Ekonomika ta derzhava*, № 5, s. 45-50.

6. Pavlova O. M., Novosad O. V., Murzina A. V. та ін. (2024), Rozvytok pidpriemnytstva u sferi IT-biznesu za umov zmin ta komunikatsij. *Aktual'ni problemy innovatsijnoi ekonomiky ta prava*, № 2, s. 124-130.

7. Sak, T. V. Shostak, L. V. and Vozniuk, Yu. S. (2022), Rozvytok startapiv v Ukraini: teoretychni aspekty, tendentsii, mozhlyvosti. *Infrastruktura rynku*, № 65, s. 43-48.

8. Sytnyk, N. I. (2020), Derzhava iak sub'iekt formuvannia ekosystemy startapiv Ukrainy. *Naukovyj visnyk Kherson's'koho derzhavnoho universytetu. Seriya Ekonomichni nauky*, vyp. 40, s. 30-35.

9. Schupakivskyj R. (2023), Instytutsijni ta orhanizatsijni aspekty seredovyscha formuvannia i realizatsii potentsialu sektora informatsijno-komunikatsijnykh tekhnolohij. *Modeling the development of the economy system*, № 3, s. 109-114.

10. Korostyshevska T. and Veres M. (2022), Government Policies for Promoting High-Tech Startups in Emerging Markets. *Journal of Technology Transfer*, vol. 47, p. 98-115.

11. Kutsyk P., Kovtun O., Klochan V., Klochan I., Krakhmalova N., Prokopenko O. (2021), O uso da engenharia econômica no contexto da gestão estratégica empresarial. *Laplage Em Revista*, № 7(Extra-E), p. 427-436.

12. Kutsyk P., Lupak R., Shchupakivskyi R., Kachan O., Virt M. (2024), Conceptual principles of coordination of sectoral structural changes with the need to ensure the competitiveness of the economy in the conditions of digital transformations. *Financial and credit activity problems of theory and practice*, № 2(55), r. 346-361.

13. Romanova V. and Shevchenko A. (2021), Strategic Priorities for ICT Startups Development in Transition Economies. *Economics & Innovation*, vol. 34, p. 245-260.

14. Vasylytsiv T., Lupak R., Kuniyska-Iliash M. and Shtets T. (2020), Trends in state policy with a view to improving structural characteristics of the digital economy. *Zeszyty Naukowe WSB w Poznaniu*, № 89(2), p. 41-54.

15. Pohorilko M. 10 malovidomykh, ale perspektyvnykh ukrains'kykh startapiv. *Mezha*. 03.06.2024, available at: <https://mezha.media/articles/perspektyvni-ukrainski-startapy-10-rozrobok>.

16. Dudko V. Skoro vesna? Z pochatku roku ukrains'ki startapy otrymaly schonajmenshe 42 mln dol. SShA investysij. Yak pochuvaiet'sia venchurna

industriia u pershomu kvartali 2024-ho? Doslidzhennia Forbes. *Zhurnal Forbes Ukraine*. 01 kvitnia 2024, available at: <https://forbes.ua/innovations/skoro-vesnaz-pochatku-roku-ukrainski-startapi-otrimali-shchonaymenshe-42-mln-investitsiy-yak-pochuvaetsya-venchurna-industriya-u-pershomu-kvartali-2024-go-doslidzhennya-forbes-01042024-20239>.

17. The Global Startup Ecosystem Report 2024. *The Startup Genome*, available at: <https://startupgenome.com/report/gser2024>.

18. Tsyfrova stratehiiia Yes. *EU4Digital*, available at: <https://eufordigital.eu/uk/discover-eu/eu-digital-strategy>.

19. Na varti rozvytku tekhnolohij: najvidomishi startapy ukrainsiv, scho pidkoryly svit IT. *Derzhavnyj universytet informatsijno-komunikatsijnykh tekhnolohij*. 05.08.2024, available at: https://duikt.edu.ua/ua/news-1-2685-13023-na-varti-rozvytku-tehnologiy-nayvidomishi-startapi-ukrainsiv-scho-pidkorili-svit-it_novini.

20. Polikovs'ka Yu. 12 ukrains'kykh startapiv viz'mut' uchast' u TechCrunch Disput 2024. *MEDIASAPIENS*. 26 veresnia 2024, available at: <https://ms.detector.media/it-kompanii/post/36276/2024-09-26-12-ukrainskykh-startapiv-vizmut-uchast-u-techcrunch-disrupt-2024>.

Стаття надійшла до редакції 28 листопада 2024 року